

בבית המשפט העליון

רע"פ 5069/21

לפני: כבוד השופט ג' קרא

המבקש: אשרף בנאת

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה בע"פ 25104-02-21 מיום 24.6.2021 שניתן על ידי כבוד השופטים א' אליקים, ת' נאות-פרי ו-א' פורת

בשם המבקש: עו"ד תומר נוה

החלטה

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה (כב' סגן הנשיא א' אליקים וכב' השופטים ת' נאות-פרי וא' פורת) בע"פ 25104-02-21 מיום 24.6.2021, בגדרו נדחה ערעור המבקש על הכרעת דינו וגזר דינו של בית משפט השלום בחיפה (כב' השופט ש' בנג'ו) בת"פ 46708-01-20.

רקע

1. על פי עובדות כתב האישום שהוגש נגד המבקש, באחד הימים, בעת שהמבקש שרת בשירות חובה במשטרה כשוטר, נעצר המתלונן בתחנה בה שירת המבקש ונדרש להפקיד את מטלטליו ביומן. היומנאי רשם את הפריטים שהופקדו, וביניהם, סכום כסף שכלל שטר על סך 100 דולרים (להלן: השטר). היומנאי הכניס את הפריטים והשטר למעטפה, ולאחר מכן חתם אותה בסרט דביק באופן הרמטי. בשלב מסוים, המתלונן לא חש בטוב, והמבקש ושוטר נוסף ליוו אותו לבית החולים. היומנאי העביר את המעטפה לשוטר הנוסף שהניח אותה בניידת המשטרה ונסע אחר האמבולנס שהוביל את המתלונן

לבית החולים, כאשר המבקש מלווה את המתלונן באמבולנס. בהגיעם למיון בבית החולים, השאיר השוטר הנוסף את המעטפה לרגלי המושב שלצד הנהג ונכנס יחד עם המתלונן והמבקש למיון. בהמשך, בעודם ממתינים במיון, הציע המבקש לשוטר הנוסף כי ילך לנוח בניידת וזה עשה כן. כששב השוטר הנוסף למיון, ביקש ממנו המבקש את המפתחות לניידת. כאשר נכנס לניידת, פתח המבקש את סרט ההדבקה של המעטפה, נטל את השטר והכניסו לכיסו השמאלי, ולאחר מכן הדביק חזרה את סרט ההדבקה ושב לבית החולים. בשעות הבוקר, ניגש המבקש לדוכן שבתחנת המשטרה וביקש לרכוש סיגריות באמצעות השטר. המבקש ביקש מעובדת הדוכן כי תקנה ממנו את השטר תמורת שקלים, ולחלופין, תשיב לו עודף בשקלים. העובדת השיבה כי אינה מעוניינת והמבקש הפציר בה כי תשמור את השטר אצלה כערבון עד למחרת, שאז ישלם לה תמורת הסיגריות.

בגין האמור, הואשם המבקש בגניבה בידי מורשה, עבירה לפי סעיף 393(2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

2. בפני בית משפט השלום התקיים הליך הוכחות. בהכרעת דינו, ציין בית המשפט כי התשתית הראייתית מבוססת בעיקרה על ראיות נסיבתיות ועבר לבחון האם יש בהן כדי להוביל למסקנה מרשיעה אחת ויחידה.

בית המשפט קבע, על יסוד עדותו של היומנאי, אשר נמצאה אמינה ומהימנה עליו, כי השטר הוכנס למעטפת הפיקדון, וזו נמסרה כשהיא אטומה לשוטר הנוסף ומכאן ואילך נמצאה במשמורתו. עוד קבע, כי מחומר הראיות, ובכלל זה סרטוני מצלמות האבטחה של בית החולים, עולה כי מעטפת הפיקדון נותרה בניידת, כשהיא נמצאת על גבי לוח המחוננים, וכי המבקש והשוטר הנוסף הם היחידים שניגשו בזמנים שונים לניידת; וכי מבית החולים נסעו המבקש, השוטר הנוסף והמתלונן ישירות לתחנה, שם נפתחה מעטפת הפיקדון על ידי יומנאי הבוקר, שאז התגלה כי השטר חסר. בית המשפט ציין: "הוכח בפני, כי ניתן לפתוח את מעטפת הפיקדון בזהירות, ולאטמה מחדש, מבלי שאחר יחוש, בעין לא מנוסה, בפתיחה" (ההדגשה שלי – ג.ק.). מכאן הסיק בית המשפט כי השטר נגנב ממעטפת הפיקדון על ידי אחד מהשניים – המבקש או השוטר הנוסף.

בית המשפט מצא לתת אמון מלא בעדותו של השוטר הנוסף, בין היתר, לאור הסבריו המפורטים בדבר השתלשלות האירועים, גם כאשר הדבר לא תמיד היה לטובתו, וכן השתלבות עדותו עם מכלול הראיות, ובכלל זה סרטוני מצלמות האבטחה של בית החולים אשר אימתו את דבריו. לכן, שלל בית המשפט את האפשרות כי השוטר הנוסף נטל את השטר. לעומת זאת, מצא בית המשפט כי ישנו מצבור ראייתי שלם המסבך את

המבקש ומוביל להיסק הגיוני אחד, לפיו הוא זה שנטל את השטר ממעטפת הפיקדון. כך, נקבע על סמך חומר הראיות, כי ביקורו של השטר הנוסף בניידת לא לווה בתנועות כלשהן ומתיישב עם המסקנה כי הוא הלך לניידת כדי לנוח בה, ואילו ביקורו של המבקש בניידת לווה בתנועות וכן בהכנסת דבר מה לכיס שמאל במכנסיו. כמו כן, עדותה של עובדת הדוכן, אשר סיפרה כי המבקש הציע לה שטר של 100 דולרים בעבור הסיגריות, נמצאה כאותנטית.

בית המשפט ציין כי המבקש לא הצליח לתת הסבר כלשהו לראיות המפלילות ובגרסתו התגלו סתירות מהותיות. כך, כאשר ביקש לתרץ את ביקורו בניידת בטענה ששכח שם כבל טעינה בעת שעבד בניידת קודם לאותו ערב, אך נמצא כי כלל לא עבד בניידת זו ביומיים שטרם ליום האירוע. כך, טען בחקירתו, כי רכש את הסיגריות באמצעות שטר של 100 דולרים מתוך 300 דולרים שנתנה לו אמו – אשר התקבלו כמתנה לחתונת אחותו – לשם קניית מתנה לארוסתו, וכי יתר השטרות על סך 200 דולרים נמצאים ברכבו; אולם, כשניגש עמו החוקר ביחד לרכב בזמן אמת, לא מצא את השטרות. מעבר לכך, נקבע כי המבקש לא הביא לעדות את אמו או אחותו או ארוסתו, אשר יכלו לאשש את גרסתו בדבר אופן קבלת הדולרים כפי שטען. המבקש אף נמנע מהבאה לעדות שוטרים אשר לטענתו ראו אותו מוציא מארנקו שטרות של דולרים עובר ליום האירוע.

על יסוד כל האמור, הסיק בית המשפט כי לא קיים תרחיש חלופי מסתבר המתיישב עם הראיות, מלבד התרחיש לפיו המבקש הוא שנטל את השטר. לפיכך, הרשיע בית המשפט את המבקש בעבירה שיוחסה לו בכתב האישום. בגזר הדין, השית בית המשפט על המבקש 3 חודשי מאסר שירוצו בדרך של עבודות, לצד רכיבי ענישה נוספים.

3. המבקש ערער לבית המשפט המחוזי על הכרעת הדין וגזר הדין. הערעור נדחה, לאחר שבית המשפט המחוזי אימץ את ממצאי העובדה והמהימנות שקבע בית משפט השלום. עוד נקבע, כי העונש שהוטל על המבקש הוא על הצד המקל ואין מקום להתערב בגזר הדין.

4. המבקש לא השלים עם התוצאה והגיש בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי, היא הבקשה שלפניי. יחד עמה הגיש בקשה לעיכוב ביצוע העונש. ביום 21.7.2021, הוריתי על עיכוב ביצוע עונש המאסר בדרך של עבודות שירות אשר הוטל על המבקש, עד למתן החלטה אחרת.

5. לטענת המבקש, יש ליתן לו רשות ערעור משני טעמים עיקריים.

הטעם הראשון, נעוץ בשאלה המשפטית העקרונית העולה לשיטתו מן הבקשה. לטענת המבקש, הכרעת הדין מבוססת על קביעה עובדתית מהותית שגויה, לפיה מעטפת פיקדון שנאטמה הרמטית באמצעות סרט הדבקה, ניתנת לפתיחה וסגירה מבלי לקרוע אותה. לכך, לטענתו, יש השלכה רוחבית, שכן מטרת מעטפות אלו היא לשמור על חפצי העצורים ועל מוצגי ראיות, באופן המאפשר מעקב אחר שרשרת המוצג, ללא כל שינוי; ואילו משמעות קביעת בית המשפט היא שמתעורר ספק בדבר טיב מהימנותן של ראיות שנשמרו במעטפות אלו, מקום שלא ניתן להוכיח כי שרשרת המוצג נשמרה כדין.

הטעם השני, יסודו בשגיאתו של בית משפט השלום, עת הרשיעו על יסוד הראיות הנסיבתיות מבלי ששלל את כל התרחישים הסבירים. לטענת המבקש, הוכח בפני בית משפט השלום כי הפיקדון נשאר ללא השגחה ביומן תחנת המשטרה, כשהוא לא בתוך המעטפה, או בתוך המעטפה כשהיא לא סגורה הרמטית, בזמן שבו היומנאי עזב את עמדת היומן על מנת להחתים את המתלונן על הפיקדון, וזאת בטרם יצאו המבקש והשוטר הנוסף מתחנת המשטרה. כך בדומה, נטען כי הוכח בפני בית משפט השלום כי לאחר שהמבקש והשוטר הנוסף חזרו מבית החולים, מעטפת הפיקדון נשארה במשמורת יומנאי הבוקר במשך כחצי שעה, ללא השגחה ושמירה, תוך שהייתה לשוטרים אחרים נגישות למעטפה.

דיון והכרעה

6. לאחר עיון בבקשה ובפסקי הדין של ערכאות קמא, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה להידחות.

הלכה היא כי רשות ערעור ב"גלגול שלישי" תינתן במקרים בהם מתעוררת שאלה עקרונית בעלת חשיבות משפטית או ציבורית החורגת מעניינם הפרטי של הצדדים, או במקרים חריגים, משיקולי צדק או בשל חשש שנגרם למבקש עיוות דין מהותי (רע"פ 4233/19 דויטמן נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (4.7.2019) (להלן: עניין דויטמן)). עניינו של המבקש אינו נמנה עם אותם מקרים והבקשה נוגעת לנסיבותיו הפרטניות.

7. ראשית, לא מתעוררת שאלה משפטית עקרונית בעניינו של המבקש. הטענה כי קביעת בית משפט השלום ביחס לאפשרות פתיחתן של מעטפות אטומות בסרט הדבקה, היא בעלת השלכות רוחב מעבר לתיק הפרטני – אין לה על מה שתסמוך. מעבר לכך, המקרה דנן אינו נוגע כלל לשאלה של זיהום ראיות עקב פגיעה בשרשרת המוצג. להיפך, הרשעתו של המבקש מבוססת על כך שהיומנאי הבחין בכך שהמעטפה האטומה נפתחה והודבקה מחדש. לכן, אין זה ברור על מה מלין המבקש, שעה שבית המשפט קבע כי הוכח בפניו שהמעטפה אכן נפגמה, בטרם נפתחה על ידי היומנאי.

8. אשר לטענה כי בית משפט השלום לא שלל את כל התרחישים הסבירים בטרם הרשיע את המבקש על יסוד ראיות נסיבתיות – יצוין, כי מדובר ביישום הדין על מקרהו הפרטני של המבקש, אשר ככלל, אינו מהווה עילה לרשות ערעור ב"גלגול שלישי". למעלה מן הצורך, לא מצאתי בקביעותיו של בית המשפט יסוד לטענה זו. למעשה, היומנאי, שעדותו נמצאה אמינה על ידי בית המשפט, שלל את התרחיש לפיו עזב את עמדת היומן כדי להחתיים את המתלונן והשאיר את המעטפה ללא השגחה. בדומה, לא מצאתי ממש בטענה כי מעטפת הפיקדון נשארה במשמורת יומנאי הבוקר במשך כחצי שעה, ללא השגחה ושמירה. שכן, בהתאם לקביעותיו של בית המשפט, ליתר גורמי המשטרה הייתה נגישות למעטפה רק לאחר שזו נפתחה על ידי יומנאי הבוקר, וזה הבחין כבר בעת הפתיחה בדבר חסרונו של השטר. אי לכך, לא ניתן לקבל את טענת המבקש כי הוכח תרחיש סביר חלופי. מדובר בניסיון להשיג על קביעות המבוססות על ממצאי עובדה ומהימנות של הערכאה הדיונית, שאין זו דרכה של ערכאת הערעור להתערב בהן, לא כל שכן ב"גלגול שלישי", כאשר גם בית המשפט המחוזי בחן אותן ולא מצא בהן כל פגם (עניין רויטמן, פסקה 6).

9. סוף דבר, הבקשה נדחית ועמה מבוטל עיכוב הביצוע. המבקש יתייצב לריצוי עונש המאסר בדרך של עבודות שירות ביום 15.8.2021, בשעה 08:30, בפני הממונה על עבודות השירות בתחנת משטרת טבריה, בהתאם לגזר דינו של בית משפט השלום.

ניתנה היום, י"ח באב התשפ"א (27.7.2021).

ש ו פ ט